

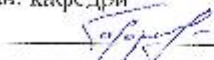
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри міжнародної
економіки та туризму

Протокол № 2 від "18.02." 2018 р.

Зав. кафедри

Г.О. Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Богатирьова Г.А.
доцент кафедри міжнародної
економіки та туризму, к.п.н.,
доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів напряму підготовки 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	30
Практичні / семінарські, годин	24
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	3,6
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування знань і навичок аналізу потенціалу туристичних ресурсів світу спеціалізованих напрямів відпочинку та їх ефективного функціонування.

Завдання: вивчити теоретичні основи формування та функціонування спеціалізованих туристичних комплексів, як складових господарського комплексу; з'ясувати рівні, структуру та фактори формування спеціалізованих туристичних потреб; проаналізувати поняття, склад та структуру спеціалізованого туристично-ресурсного потенціалу; вивчити теоретичні основи, основні схеми та характеристики туристичних районів світу та України, в яких отримали розвиток напрямки спеціалізованого туризму.

Предмет: вивчення процесів формування та розвитку спеціалізованих напрямів туристичної галузі, що забезпечують реалізацію різноманітних туристичних потреб населення, сприяють оздоровленню нації, підвищенні працездатності, розвитку фізичних і духовних якостей членів суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Основи спеціалізованого туризму

Тема 2. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру

Тема 3. Спеціальні види туризму пізнавального характеру

Тема 4. Подієві види туризму

Тема 5. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру

Тема 6. Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму

Тема 7. Анімаційні види спеціалізованого туризму

Тема 8. Види спеціалізованого туризму на території України

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.					
Тема 1. Основи спеціалізованого туризму	12	2	2	-	12
Тема 2. Спеціальні види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру	12	4	4	-	12
Тема 3. Спеціальні види туризму пізнавального характеру	12	4	4	-	12
Тема 4. Подієві види туризму		4	2		12
Разом за змістовим модулем 1	36	14	12	-	48
Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру.					
Тема 5. Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру	13	4	2	-	12
Тема 6. Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму	13	4	4	-	12
Тема 7. Анімаційні види спеціалізованого туризму	13	4	2	-	12
Тема 8. Види спеціалізованого туризму на території України	16	4	4	-	12
Разом за змістовим модулем 2	84	16	12	-	48
Усього годин	150	30	24	-	96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Основи спеціалізованого туризму	2
2	Семінар запитань і відповідь Спеціалізовані види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру	4
3	Семінар – дискусія Спеціальні види туризму пізнавального характеру	4
4	Семінар – бесіда Подієві види туризму	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру	2
6	Семінар – розгорнута бесіда Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму	4
7	Семінар – обговорення проблемних питань Анімаційні види спеціалізованого туризму	2
8	Семінар запитань і відповідей Види спеціалізованого туризму на території України	4
Всього		24

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір інформації щодо видів спеціалізованого туризму;
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Основи спеціалізованого туризму. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.			
Семінар – розгорнута бесіда. Основи спеціалізованого туризму	12	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Предмет курсу. Завдання курсу, характеристика терміну «Спеціалізований туризм», відмінність спеціалізованого туризму від масового, інфраструктура цільового туризму, географія спеціалізованого туризму, залежність процесу організації спеціалізованого туру від зовнішніх чинників: соціально-економічного, політичного, культурного, екологічного, види послуг у системі спеціалізованого туризму. Поняття потреби людини, види потреб, фізіологічні потреби, духовні потреби, екологічні потреби, комунікативні потреби, потреби у зміні оточуючого середовища, потреби у творчій самореалізації, потреби в розвагах, хобі-потреби, адреналінові потреби. Вікові особливості формування ціннісних орієнтацій у дозвілєвій діяльності.</p> <p>Вплив на формування потреб стану здоров'я людини.</p> <p>Релігійний чинник вибору форми проведення вільного часу. Вплив індивідуальних рис характеру на процес вибору виду дозвілєвої діяльності. Темперамент, рівень комунікабельності, фізіологічні та біологічні потреби.</p> <p>Поняття цільових мотивацій у туризмі. Сегментація ринку спеціалізованого туризму.</p> <p>Джерела [1 – 4, 5, 9].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Підготовка до презентації доповіді.</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар запитань і відповідь Спеціалізовані види туризму рекреаційно-оздоровчого характеру	12	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття рекреації, рекреаційні потреби як мотивація до вибору виду туризму, Рекреаційний час, рекреаційна діяльність, рекреаційний простір, садово парковий простір. Поняття рекреаційної культури, особливості рекреаційної культури окремих груп відпочиваючих. Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи, характеристика природних і культурних комплексів: фізіологічна та психологічна комфортність, надійність, атрактивність, функціональна відповідність потребам та умовам рекреаційної діяльності. Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі. Органи управління рекреаційною системою. Рекреаційна система світу і України. Поняття лікувального туризму, ресурсна база лікувального туризму, сегментація лікувального туризму, особливості організації лікувальних турів, розміщення, харчування, транспортне обслуговування рекреантів. Рекреаційно-лікувальні програми, програми за типом основного елемента: психотерапевтичні, фізіотерапевтичні, кліматотерапевтичні, бальнеотерапевтичні, ароматерапевтичні, таласотерапевтичні. Методика створення рекреаційно-лікувальних програм, карта</p>	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант

		<p>здоров'я рекреанта, карта можливостей рекреанта, створення рекомендаційних програм. Поняття оздоровчого туризму, особливості розробки оздоровчих турів для різних категорій туристів, ресурсна база оздоровчого туризму, природні ресурси, матеріальні ресурси, дитячі оздоровчі табори, молодіжні центри, рекреаційні заклади сімейного типу, спортивно-оздоровчі заклади. Географія лікувально-оздоровчого туризму. Поняття сільського туризму, різновиди сільського туризму, місце сільського туризму в загальній класифікації видів туризму, сегмент ринку сільського туризму, ресурсна база сільського туризму, мотивація вибору відпочинку в селі. Особливості організації рекреаційно-туристичної діяльності в умовах сільської місцевості, вимоги до господарів садиб щодо надання основних і спеціальних послуг туристам, розміщення, харчування, транспорт, культурно-анімаційне обслуговування туристів в умовах села і сільської садиби, етнографічний чинник розвитку сільського туризму. Поняття екологічного туризму, спільні риси сільського й екологічного туризму, особливості екологічного туризму, різновиди екологічного туризму, мотивація вибору відпочинку на лоні природи, сегмент споживчого ринку екологічного туризму. Ресурси екологічного туризму, центри екологічного туризму в світі і в Україні, питання співпраці туристичних фірм і підприємств з екологічними службами.</p> <p>Туроперейтинг в екотуризмі. Джерело [2 – 7, 9, 13]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.</p>	
Семінар – дискусія Спеціальні види туризму пізнавального характеру	12	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття культурного туризму, поняття пізнавального, культурно-пізнавального туризму, місце культурно-пізнавального туризму в загальній класифікації видів туризму, мотивація вибору культурно-пізнавальних видів туризму, сегмент споживчого ринку культурно-пізнавальних видів туризму, ресурсна база культурно-пізнавального туризму. Особливості організації культурно-пізнавальної подорожі, поняття культурно-пізнавального туру, туроперейтинг у культурно-пізнавальному туризмі. Центри культурно-пізнавального туризму в світі і в Україні, європейські центри культурно-пізнавального туризму, африканські центри культурно-пізнавального туризму, американські центри культурно-пізнавального туризму, українські центри культурно-пізнавального туризму. Особливості етнографічного туризму, особливості археологічного туризму.</p> <p>Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.</p>	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар – бесіда Подієві види туризму	12	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття подійового туризму, різновиди подійового туризму, місце подійового туризму в загальній класифікації видів туризму, мотивація вибору подійового туризму, сегмент споживчого ринку подійового туризму. Ресурси подійового туризму. Свято як ресурс подійового туризму, видовище як ресурс подійового туризму, технічні, сценічні, етнографічні, спортивні шоу, національні, професійні, народні, побутові, календарні свята, свято як рекламна акція, свята пива, їжі, шоколаду, вина як події міжнародного значення,</p>	

		карнавали – наймасовіші свята сучасності, фестивалі. Свято спорту і миру – Олімпіада, Олімпійські ігри як туристична подія, чемпіонати світу з футболу, автоперегонки, народно-спортивні свята як туристичні події, історичні реконструкції, лицарські турніри як ресурс подійового туризму. Подійовий туризм в Україні, основні події мистецького характеру, фестивалі, одеська Гуморина, конкурс Євробачення як туристична подія. Туроперейтинг у по дійовому туризмі. Джерело [2 – 6, 8, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді	
Разом змістовий модуль 1	48	.	
Змістовий модуль 2. Види спеціалізованого туризму релігійного, ділового, анімаційного характеру.			
Семінар – розгорнута бесіда Спеціалізовані види туризму паломницько-релігійного характеру	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття релігійного туризму, місце релігійного туризму в системі туристичної діяльності, мотивація вибору релігійного туризму, релігія як основа релігійного туризму, сутність та типи релігій, різновиди релігійного туризму, паломницький туризм, релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості, форми, типи та категорії релігійного туризму. Релігійний туризм у християнстві, православні об'єкти в Україні, католицькі об'єкти в Україні. Центри християнства в світі. Релігійний туризм в ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі. Особливості розробки релігійних турів, релігійні тури на гору Афон, релігійні поїздки на хадж у Мекку, особливості практичної організації мандрівок до Індії, Непалу, Тибету, організація релігійних турів в Україні. Джерело [3 – 5, 7, 10]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, Обговорення проблемних питань
Семінар – розгорнута бесіда Освітньо-бізнесові види спеціалізованого туризму	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття ділового туризму, місце ділового туризму в загальній класифікації видів туризму, мотивація вибору ділового туризму, сегмент споживчого ринку ділового туризму, ресурсна база ділового туризму. Особливості організації подорожі з діловою метою, транспортне забезпечення подорожі, розміщення, харчування, культурно-розважальна програма для ділових туристів. Інфраструктура ділового туризму, професійні події як база ділового туризму, семінари, симпозиуми, конференції, конгреси, рекреаційно-ділова форма проведення заходів. Поняття освітнього туризму, місце освітнього туризму в системі туристичної діяльності, мотивація вибору освітнього туру, види освітніх турів, можливості створення розгалуженої бази освітнього туризму в Україні, центри освітнього туризму в світі. Джерело [4, 6 - 10]. 2. Самотестування. 3. Самоперевірка знань	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, обговорення проблемних питань
Семінар – обговорення проблемних питань Анімаційні види спеціалізованого туризму	12	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Поняття розважального туризму, сегмент споживчого ринку розважального туризму, ресурсна база, вакаційні зони як центри розважального туризму, парки атракціонів, тематичні парки розваг, парки Діснея. Азартна гра як ресурс розважально-ігрового туризму, мотивація вибору азартної	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, обговорення проблемних питань

		<p>гри як виду розваг, особливості організації обслуговування туристів, режим доби, розміщення, харчування, основні центри азартної гри в світі. Поняття хобі-туризму, хобі як мотивація до подорожі, різновиди хобі-турів, гра як хобі, гольф-клуби, тенісні клуби, бридж-клуби, засіб пересування як хобі, автотуризм, велотуризм, яхтинг, кінний туризм, колекціонування як хобі, клуби колекціонерів, аукціони як події хобі-туризму. Особливості організації екстремального і природного туризму.</p> <p>Джерело [1, 4, 8, 11].</p> <p>2. Самотестування.</p> <p>3. Самоперевірка знань</p>	
<p>Семінар запитань і відповідей</p> <p>Види спеціалізованого туризму на території України</p>	12	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Специфіка і особливості рекреаційного туризму, об'єкти культурно-пізнавального туризму, анімаційні види туризму, подієві види туризму в Україні, релігійний туризм, діловий туризм, інші види туризму України</p> <p>Джерело [1, 2, 11].</p> <p>2. Самотестування.</p>	<p>Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, перевірка зібраної інформації</p>
Разом змістовий модуль 2	48		
Разом	96		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні					Предметно-спеціальні						
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	
1. Знання історії розвитку спеціалізованих напрямків туристичної галузі в міжнародному просторі та в умовах вітчизняного розвитку суспільства;						+						
2. Знання світових та регіональних систем і комплексів туристичної спеціалізації, в яких отримали розвиток напрямки спеціалізованого туризму;							+					
3. Знання структуру напрямів спеціалізованого туризму світу;									+			
4. Знання різновиди спеціалізованого туризму світу й України та особливості їх функціонування;												+
5. Знання основних показників, що характеризують тенденції розвитку світового ринку спеціалізованих туристичних послуг;							+					
6. Знання особливостей функціонування світового культурного, політичного та соціального середовища країн світу;							+					
7. Уміння характеризувати потенціал регіону (окремо взятої території, локальної ділянки) за наявністю розвитку спеціалізованих напрямів туристичної галузі, з подальшим виявлення найбільш цікавих туристичних об'єктів;											+	
8. Уміння аналізувати різноманітний туристичний потенціал певного регіону (території, місцевості, туристичної ділянки), згідно з найбільш привабливими для даного регіону напрямками;						+						
9. Уміння визначити найбільш перспективний напрямок подальшого розвитку туристичної галузі, спираючись на природні та природоохоронні об'єкти, особливості клімату, мінералізації водних ресурсів тощо;											+	
10. Уміння характеризувати туристичні системи світу за їх придатністю до створення ідеальних умов для розвитку різноманітних видів спеціалізованого туризму;							+					
11. Уміння оцінювати потенціал природоохоронної діяльності у туристичних									+			

x комплексах;												
12. Здатність орієнтуватись в галузевій туристичній структурі країн світу;							+					
13. Здатність втілювати набуті практичні навички у повсякденному житті;							+					
14. Здатність використовувати набуті базові знання про структуру, функціонування, особливості різноманітних напрямів спеціалізованого туризму в світі;											+	
15. Здатність розуміння соціальної відповідальності туристичного підприємства;									+			

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	1	1	1		5
Тема 2	2	1	1	1		5
Тема 3	2	1	1	2	3	9
Тема 4	2	1	1	2		6
Разом змістовий модуль 1	8	4	4	6	3	25
Змістовий модуль 2						
Тема 1	1	1	1	1		4
Тема 2	1	1	1	2		4
Тема 3	1	1	1	2		7
Тема 4	1	1	1	2		4

Разом змістовий модуль 2	4	4	4	7	6	25
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бабкин А.В. Специальные виды туризма / А.В. Бабкин –Ротов на Дону: Феникс, 2008.- 252с.
2. Бочелюк С.А. Дозвіллезнавство // С.А.Бочелюк : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
3. Квартальнов В.А. Туризм / В. А. Квартальнов. – М. Фінанси і Статистика. 2002, - 320с.
4. Масляк П.О. Рекреаційна географія /П.О. Масляк. -К.: Знання, 2008. - 343 с.
5. Любіцева О.О. ринок туристичних послуг як об'єкт організації туризму / О.О. Любіцева Українська географія. – 2003р. №2.
6. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства / П.Р. Пуцентейло. – навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344с.

Допоміжна

7. Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі // С.І. Байлик : Навч. посібник. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 197с.
8. Бочелюк С.А. Дозвіллезнавство // С.А.Бочелюк : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
9. Гаранин Н. И., Булыгина И. И. Менеджмент туристской и гостиничной анимации / Н.И. Гаранин - М.: Советский спорт, 2009. — 436 с.
- 10 Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма. — М.: Финансы и статистика, 2008. - 368 с.
11. Євдокименко В. Регіональна політика розвитку туризму. — Чернівці: Прут, 1996. - 288 с.
12. Кифяк В. Сфера рекреації та туризму як складова регіональної економічної системи. // Формування ринкових відносин в Україні. - 2006. -№ 11. - с. 1-119
13. Татаринцева А.С. Концептуальні підходи до формування державної політики планування й регулювання партнерських відносин у сфері туризму / А.С.Татаринцева// Держава та регіони. Серія: Економіка та

підприємництво.- 2009.- № 2.- С. 204-208.

14. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах // І.В. Петрова. : Підручник.: Кондор, 2005. – 408 с.
15. Устименко Л. М. Історія туризму: Навчальний посібник. / Л. М., Устименко І.Ю. Афанасьєв – К., Альтер-прес, 2005. – 320с.
16. Старовойтенко В. Принципи систематизації видів туризму. Економіка України./ В. Старовойтенко– 2002. - №5. – С. 48-53
17. Туристичний словник Олександра Бей дика // Міжнародний туризм. – 1999р. - №1. С.62-63.

Інформаційні ресурси

18. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації, який також містить інформацію національних туристичних адміністрацій країн, що входять до ЮНВТО, статистичні дані.
19. <http://www.travel.com.ua> – Всеукраїнський Союз асоціацій, підприємств та організацій туристичної сфери «УкрСоюзТур».
20. <http://www.greentour.com.ua> – спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму.
21. <http://www.utis.com.ua> – українська інформаційна система.
22. <http://www.tour-spravka.kiev.ua> – довідка по туризму.
23. <http://www.visas.com.ua> – новини зі світу туризму.